

og i ganske særlig Grad forekommer det mig ikke, at den Motivering, han fremkom med, sidste Gang han var paa Talerstolen, var saa heldig, som den kunde være, thi den tydede mere paa, at det ærede Medlems Tale var en Tale ud igennem Vinduerne, at Sagens Realitet egentlig ikke havde saa stor Betydning for den ærede Forslagsstiller, men at det derimod var Vælgerne ovre i Aarhus, der fortrinsvis skulde tales til. Jeg mener, at lige saa lidt som man kan se bort fra Jordspørgsmaalet ude paa Landet, lige saa lidt kan man se bort fra Boligspørgsmaalet i Byerne og deres Omegn; jeg vil give den ærede Forslagsstiller Ret i, at det har en ikke ringe Betydning, at Storbyerne vokser i Bredden, og at ikke disse væmmelige Kaserne, hvor det gælder om at faa brokket saa mange som muligt sammen paa saa faa Kvadratmeter som muligt, skal være Fremtidens Byggemaade, og naar man gennem en Række Aar har set den Betydning, som netop Havespørgsmaalet har for Byarbejderne, kan man ikke andet end være tilfreds med enhver Art af Lovgivning, der peger i denne Retning. Men som det allerede er fremhævet af den højtærede Landbrugsminister, er disse Lovforslag ikke bygget paa et sagligt Grundlag, saaledes at de, som de foreligger her, kan tjene som Grundlag for en Lovgivning. Der maa en meget omhyggelig Udvalgsbehandling til. Man maa sigte Avnerne fra Kærnerne, og saa tror jeg nok, at det ikke bliver saa stor en Bunke, der bliver tilbage.

Den højtærede Minister har allerede gjort opmærksom paa den meningsløst høje Indtægt og Formue, som det ærede Medlem har nævnt i sit Forslag, og her kommer det ærede Medlem uvægerligt i Strid med sig selv og med det Princip, han hævder: at Byernes Arbejdere og Landarbejderne skal stilles lige. Vi hævder indenfor Jordlovgivningen, og det bliver haandhævet meget strengt, at den, der ved egne Midler er i Stand til at skaffe sig et Hjem, et Husmandsbrug, kan ikke komme ind under nogen af de Jordlove, vi har, og Folk med den Indtægt eller blot Halvdelen af den Indtægt og blot Halvdelen af den Formue, der her er nævnt, vilde overheadet være ukvalificerede til at komme i Betragtning, naar det drejer sig om Husmandsbrug. Det er ikke Arbejdere, det ærede Medlem her har tænkt paa, Folk med 10 000 Kr.s Gennemsnitsindtægt i Løbet af 5 Aar og med en Formue paa 15 000 Kr. foruden det, der er anbragt i Møbler; der er ikke mange Arbejderfamilier, der kan stille med det. (Afbrydelse:

Slet ingen!). Nej, slet ingen, og dertil kommer, at den ærede Forslagsstiller senere i Paragraffen siger, at hvis ikke der kommer Ansøgninger nok, kan man gaa ud over disse Grænser, og saa bliver der ingen Grænse sat, men det bestemmes blot, at vedkommende skal overtage en Del Boligobligationer. Dette tager ikke Sigte paa Arbejderne; det er ikke skrevet for Arbejderne, som det er skrevet her.

Det fremgaar endvidere af Forslaget klart og tydeligt, at det ærede Medlem har set paa København og Aarhus og ikke kender andre Byer i Landet. Naar der siges, at disse Haveboligforeninger i København skal omfatte mindst 200 Husstande, saa kan dette jo nok lade sig gøre i en stor By som København; der vil det ikke være utænkeligt, men naar der siges, at i andre Byer maa de ikke være paa under 50 Husstande, kan der kun blive Tale om de allerstørste Provinsbyer, Byer som Aarhus, Aalborg, maaske Odense, men de mindre Byer, der er talt om, ned til 1 500 Indbyggere, vil slet ikke kunne komme ind under denne Lov.

Det ærede Medlem siger Gang paa Gang, at der er ingen Risiko forbundet med dette Forslag, Staten skal ikke have noget Tab, og Rigsdagen skal ikke bevilge Penge til dette Formaal. Alligevel er det ærede Medlem klar over, at der kan komme Tab, og han stiller 2 Mill. Kr. til Raadighed, saaledes at hvis der sker en Konjunkturforskydning og Byggepriserne gaar ned, skal Staten bære de 75 pCt. af Tabet og Ejerne de 25 pCt. Det vil sikkert ikke blive let at vinde et Flertal i Rigsdagen for, at Staten skal bære 75 pCt. af Tabet paa Haveboliger, der er opført til Folk, der ejer en Formue og har en Indkomst som den, der er nævnt i Lovforslaget.

Der er et andet Punkt, hvor den ærede Forslagsstiller er klar over, at det glipper. Han skriver i Forslaget, at de Obligationer, der bliver udstedt i Henhold til denne Lov, ikke maa sælges af Hypotekbanken under Parikurs, men han ved, at dette vil blive vanskeligt, han ved, at Statsboligfondens Obligationer — jeg tror for Resten ogsaa, han nævnte det — i Øjeblikket staar lidt under 90 og i Stedet for en effektiv Rente af 5 pCt. giver en effektiv Rente af omtrent 6 pCt., og det til Trods for, at disse 5 pCt.s Obligationer er statsgaranterede. Derfor forudser det ærede Medlem ogsaa, at de heromhandlede Obligationer ikke kan sælges til Parikurs, men saa prøver han paa mange forskellige Maader at faa dem afhændet: Haandværkerne, der